ego

ego

Maandblad van en voor jongeren, uitgegeven door het
HUMANISTISCH THUISFRONT,
1e jaargang no. 5 — september '62

Redactie-secretaris:
G. Das.
Lothariuslaan 70, Bussum

Redactie:
Jan Brouwer,
Kitty van der Hage-Rens,
Jan Dassen,
Rudi Jans,
Rob van Kamp.

Abonnementsprijs *f* 4,— per jaar
voor niet-militairen
beneden 25 jaar;
f 6,— per jaar
voor boven-25-jarigen.

Losse nummers 50 cent

Militairen ontvangen het blad
op aanvraag zonder betaling.

Administratie-adres
voor betalende abonnees en
advertenties:
Uitgeverij Buytenveldert,
Wildernislaan 35, Apeldoorn.
Postgiro 1024035.

Bank: Amsterdamse Bank,
bijkantoor Apeldoorn.

Administratie-adres
voor militaire abonnementen:
Humanistisch Thuisfront,
Lothariuslaan 70, Bussum.

Bij de voorplaat:

De herfst begint. Minder mogelijkheden om naar buiten te gaan, meer het seizoen om eens een museum in te gaan, zoals deze meisjes, die op een tentoonstelling in Nijmegen door fotograaf Rinus de Vringer werden gezien bij een beeld van de in Parijs wonende Nederlandse beeldhouwer Mark Brusse.

Na de show

September is de maand van de Derde Dinsdag. Van de minister van Financiën met het koffertje, van ceremonieel tenue, van militaire muziek, van de Gouden Koets, van de show van Prinsjesdag.

Slechts de radio-reporters en krantenverslaggevers spreken nog officieel van 'de opening van de Staten-Generaal'. Voor het publiek is het niet veel meer dan een schouwspel van schitterende uniformen, fraaie paarden en een Koninklijke Stoet, waarbij niet gedacht hoeft te worden aan moeilijke begrippen als democratie, parlementair stelsel en volksvertegenwoordiging. Om maar te zwijgen van het begrip politiek.
Dat is een trieste gedachte bij een van de weinige gelegenheden, dat kiezers en gekozenen, volk en volksvertegenwoordiging, natie en regering elkaar ontmoeten. Zij, die dicht bij het Binnenhof een plaatsje hebben gevonden zullen het koffertje van de minister van Financiën misschien nog zien, maar slechts gesloten. De opening ervan speelt zich binnen de muren af voor de leden van de Staten-Generaal. Niemand heeft daar ooit tegen geprotesteerd of het jammer gevonden. De belangstelling van de duizenden ging alleen maar uit naar die woorden: Derde Dinsdag in september op de buitenkant, niet naar de inhoud van begroting.
Wie de laatste nummers van Ego heeft gelezen, weet, dat deze geringe belangstelling voor ons politieke leven ons benauwt. Rudi Jans heeft in een van onze nummers gezegd: Er is iets loos met de democratie. Professor Samkalden heeft daarop geantwoord: Rudi Jans heeft gelijk, maar daarbij o.a. tevens gesteld, dat de moderne publiciteitsmedia mogelijkheden geven niet alleen op Prinsjesdag, maar ook gedurende het parlementaire jaar de kiezers te betrekken bij het gebeuren in de Staten-Generaal. Professor Oud ondersteunt deze suggestie op de middenpagina's van dit nummer.

Wij willen ons daar in deze maand van de Derde Dinsdag graag bij aansluiten. Met de naam van ons blad hebben we o.a. willen suggereren, dat we ons volwassen en mondig voelen. Dat we willen meepraten ,dat we kunnen kiezen, dat we ook verantwoordelijkheid willen nemen. Ook als het om politieke zaken gaat. Maar voor een gefundeerd oordeel, voor een verantwoorde keuze zullen we thuis moeten zijn in het centrum van ons politieke leven: de Staten-Generaal.

De Prinsjesdag zullen we, voorzover we niet zelf naar Den Haag gaan, door televisie en radio kunnen meebeleven. We hopen, dat het in dit parlementaire jaar — een verkiezingsjaar — niet het enige van de Staten-Generaal zal zijn, wat ons via beeldbuis en luidspreker bereikt. Een hoop, die we uitspreken niet alleen met een blik naar de radio en televisie, maar evenzeer met een blik naar de volksvertegenwoordiging, die beslist over het al of niet openen van de deuren voor camera's en microfoons.
Het artikel van Rudi Jans is aanleiding geworden tot een ontmoeting in onze kolommen tussen jonge mensen en twee kamerleden. We zouden ons gelukkig voelen, wanneer na deze Prinsjesdag die ontmoeting op bredere basis en veelvuldig herhaald zou worden. Het zou het front van de vrijheid alleen maar versterken.

Shot

405

DE EERSTE OPNAME VOOR 'FIETSEN NAAR DE MAAN' EEN NIEUWE NEDERLANDSE SPEELFILM DIE IN OKTOBER IN PREMIÈRE ZAL GAAN

Tot maandag 16 april was er over 'Fietsen naar de maan' alleen maar getheoretiseerd. Er was weliswaar van het scenario (van Jef van der Heyden) een draaiboek gemaakt (door Jef van der Heyden), en van dat draaiboek een draaischema, zodat regisseur Jef van der Heyden ('alle goede dingen in drieën' gold voor deze uit Brabant afkomstige maar in het Friese Beetsterzwaag woonachtige auteur) wist op welke dag die en die scène zou worden opgenomen, maar er was tot op die regenachtige zestiende april nog geen meter materiaal verschoten.

In sceptisch gestemde filmkringen geloofde (en wellicht: hoopte) men dat het tot die eerste meter zelfs niet eens zou komen, want er zou een waagstuk plaatsvinden: nog nooit was er voor een speelfilm zo'n jonge filmploeg aangetreden. Van producenten (oud-student P. Hans Frankfurther en — alweer — Van der Heyden, verenigd in 'Pan film') tot en met jongen-met-de-klap was de gemiddelde leeftijd dertig jaar! Dat was voor Nederland ongekend, en dat kon nooit goed gaan, dacht men.

Voor de nurksen in onze filmwereld moet het dan ook een verrassing zijn om te vernemen dat de opnamen inmiddels achter de rug zijn en dat zelfs de nul-kopie (de film in zijn prilste stadium: ruw gemonteerd en nog zonder geluid) half augustus al klaar was. Nu dus nog de montage bijwerken, na-synchroniseren en, ja, afwachten maar.

De eerste dag

Al diegenen die de filmwereld identificeren met de indruk die ze vanaf het witte doek krijgen, zouden door het bijwonen van die eerste opnamedag ongenadig met hun neus in de werkelijkheid gedrukt zijn. Geen sleeën van wagens, geen 'glamour'-sterren, niet een overvloed aan lampen, elektrische kabels, geen grote staf personeel, geen agenten om de straat af te zetten. Niets van dat alles!

Om acht uur in de morgen waren assistent-regisseur Ko Koedijk (opleiding in de Franse filmstudio's) en requisiteur Hans A. Mulder nog druk doende met het uitladen van een boot vol oude fietsen. Daarmee moesten zij het terrein van een schroothandelaar in de buurt van het Amsterdamse Waterlooplein het aanschijn geven van de werkplaats van fietsenhandelaar Dick, één van de drie broers waarom het in deze film gaat. (De twee anderen zijn politieagent Henk en kunstschilder Evert. Gedrieën bezitten zij de karaktereigenschappen welke hun juist overleden vader in zich verenigde en welhaast tot de ideale mens bestempelde: charmante onhandigheid, speelse zakelijkheid en artistieke aanleg. De film laat de (conflict-) situaties zien welke ontstaan doordat iedere broer met één van die eigenschappen het leven door moet.)

Script-girl Willy Breebaert en montageleider Rolph Orthel (eindexamen Institut des Hautes Etudes Cinématographiques te Parijs) lapten de oudste fietsen met een kwastje verf weer wat op en plaatsten ze in wat het décor moest worden voor de eerste opname, shot 405.
Terwijl chef de fotografie Didier van Koekenberg rillend van de kou (hij was juist teruggekeerd van een reis door Japan, Nepal en Pakistan) de camera uitpakt en hem met behulp van zijn assistenten op het statief plaatst, onderzoekt Jef van der Heyden op welke wijze hij shot 405, zoals het in het draaiboek omschreven is, kan verwezenlijken. Acteur Bernhard Droog die de rol van politieagent Henk speelt en als eerste voor de camera zal komen, arriveert op het moment dat Janneke Harmsma, dochter van de burgemeester van Opsterland en studente in de Politieke en Sociale Wetenschappen, met koffie rondgaat.
Tegelijkertijd komt Enrico Neckheim in zijn blauwe 2 c.v. aangereden. Handen worden gedrukt, op schouders wordt geklopt. 'Het was prachtig Enrico,' zeggen de mensen die de vorige dag de eerste geluidsopnamen hebben bijgewoond. 'De jongens hebben prachtig gespeeld,' zegt de uit Italië afkomstige Enrico, die nog steeds met moeite het Nederlands hanteert. Hij doelt op de acht jonge musici van het Amsterdamse Kunstmaand Orkest, die op dezelfde dag dat ze de partituur in handen kregen zijn composities hebben gerealiseerd.
Inmiddels is het 12 uur geworden en hoewel de lucht eigenlijk te donker is om daarbij te filmen, heeft iedereen zo langzamerhand zijn positie ingenomen. Bernhard Droog repeteert voor de laatste maal de scène, de cameraman stelt de camera in. Dan klinkt de stem van Jef van der Heyden: 'Stilte! Camera! Actie!' Shot 405 wordt gedraaid:

Exterieur, middag, straat voor werkplaats Dick. Pan omhoog van straatstenen via onderstuk fiets naar Henk, die fiets neerzet. Snelle uitrij over trottoir naar achter. Henk kijkt een keer naar links en rechts voor hij de straat oversteekt naar de werkplaats van Dick. Camera Pant mee van links naar rechts.

Champagne! Het is zover: de eerste meters van 'Fietsen naar de maan' zijn gefilmd. Later zal in het filmlaboratorium blijken dat deze scène overgemaakt moet worden. Het was inderdaad te donker . . .

JOHN VAN DE REST

Wat doe ik hier, dacht de jongen. Het feest was toen al in volle gang. Hij wist nog hoe het was begonnen. Een telefoontje om half tien. Hij was toen op de trein gestapt en zingend door de straten naar haar huis gelopen.

Hij was de eerste. Kokkie had hem mee naar de kamer genomen en hem wat te drinken gegeven. Toen waren de anderen gekomen. Twee scooters en een grote Harley met drie meisjes en een bolle jongen. Maria was er ook. Ik hou van je, had hij gedacht. Ze droeg een blauwe strakke wollen broek en had hem even aangekeken.
Er waren nog meer meisjes. Een was heel tenger, opgemaakt en blond in een zongekleurde jurk. Ze droeg kousen en zwarte schoenen met hoge hakken. Dan was er Lydia, zakelijk schilderesje in spijkerbroek, zonder make-up.
De jongen had zich zo vlug mogelijk naar een gezellig punt gedronken. Je moest er iets van maken. Hij sloeg een arm om de broer van Maria heen en ze probeerden een lied te zingen. Het ging niet.
Hij liet hem los en ging naar Maria. Ze had zich uitgestald in een lage stoel. 'Ik moet je wat vertellen,' zei hij, 'ik ben een boek aan het schrijven.' 'Houd toch op, ik luister niet naar je, je verveelt me, alles verveelt me, waarom loop je achter me aan, ik wil plezier hebben.'
Ik houd van je, omdat je niet bent als de anderen, dacht de jongen, maar hij wist dat het dat toch niet helemaal was. Het was duidelijk, dat Maria die avond geen notitie meer van hem zou nemen.

Hij voelde zich flink dronken worden. Hij zat op zijn knieën op de vloer en tastte naar een fles. Wie wil, vroeg hij, maar niemand hoorde hem. In de achterkamer waren ze aan het dansen. De jongen dacht: ik ben veel te dronken om te dansen.
Alleen het meisje in de zongekleurde jurk zat er nog. Ik moet haar beledigen, dacht hij. 'Wanneer heb je je stem verpest?' Ze glimlachte en zei iets tegen hem, laag en melodieus. Je bent vast niet ouder dan 17 en je denkt dat je alles hebt meegemaakt, dat je alles weet van het leven en Liefde zonder Vrees. Ze zat daar en glimlachte alleen.
Ik moet het anders proberen, dacht hij. In de achterkamer lag een meisje op haar rug op de grond. De bolle jongen stond bij haar. Haar benen fietsten vreemd in de lucht.
'Wil je dansen,' vroeg de jongen. 'Nee,' zei ze, 'ik wil praten.'
'Meisje, meisje,' zei hij, 'ik ben een boek aan het schrijven, moet ik je daarvan vertellen?' Ze knikte.
'Je weet,' zei hij, 'de steden spuwen vuil en gif in de lucht en de lucht wordt vergiftigd. De wind neemt het gif mee en buiten de stad, waar velden zijn en bossen, strijkt de lucht langs de bomen. Het stof en de bacteriën kleven op de bladeren en de lucht is weer schoon en gaat naar een nieuwe stad.'

Het meisje keek hem welwillend aan. Het leven is een aftelversje, dacht de jongen. Ze luistert naar me, omdat er toevallig geen leukere jongen is om mee te spelen. Hij dacht niet meer aan Maria, hij dacht alleen aan het meisje, dat op de grond lag en fietste en ging verder met zijn verhaal.

'Op een dag,' zei hij, 'dat duurt 20 jaar of 200 jaar, is de aarde dood, dan

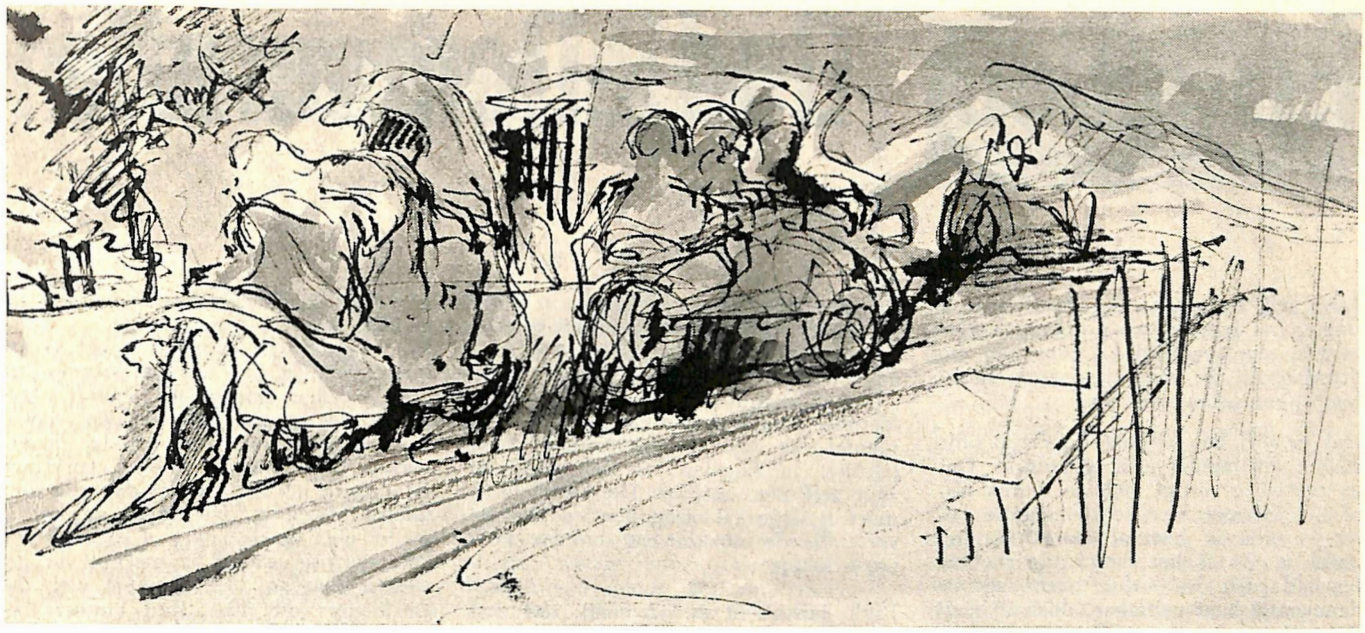

is er geen groen meer, dan hebben de mensen hem volgebouwd.' 'Je bent gek,' zei ze. 'Is dat jouw geloof?'
'Stil nou,' antwoordde de jongen, en toen opeens: 'Vind jij het leven dan zo fijn?' 'Het leven is geweldig,' antwoordde zij langzaam, 'alles is fijn. De zon, die je kunt omhelzen, de zee, die je omspoelt, de warmte van een hand op je voorhoofd.'
Wat doe ik hier, dacht de jongen. Hij gaf het zonnemeisje een sigaret en een glas wijn. Zelf dronk hij uit de fles. Toen stond hij op en zette zijn handen aan zijn mond. 'Hee,' riep hij, 'hee, we gaan naar het strand.'

Iedereen was opeens om hem heen. 'Er is nog drank,' schreeuwde de bolle knul. De jongen nam een flesje pils en gooide het over hem heen. 'Ha,' riep die, 'ha, iedereen, die pils drinkt, maakt het V-teken.'

Ze stommelden de gang in. Het zonnemeisje was hij kwijt en Maria zag hij niet meer. Plotseling voelde hij een hand op zijn schouder: Kokkie. 'Trek die jas aan,' zei ze, 'je zult het koud krijgen.'
Hij werkte zich moeilijk in de grote wijde overjas. Op straat hing Maria ineens aan zijn arm. Hij leverde het eerste voorhoedegevecht met haar: 'Ik ga bij Kokkie achterop.'
'Nee,' zei hij, 'ik ga.'
Ze zeiden het nog een paar keer en hij won het. Je bent crazy, was het laatste, dat Maria zei. Toen gingen ze. Twee scooters, een met Kokkie en de jongen, een met Maria en haar broer en aan het stuur een vent, die hij nog niet eerder had gezien. De bolle knul had de Harley. Op de tank zat het zonnemeisje, het schilderesje had haar armen om zijn nek geslagen, alsof ze bang was van het monster af te vallen.
Ze waren al gauw op de betonbaan, de motoren reden dicht bij elkaar en daverden door de nacht.
Sommigen van hen zaten te zingen. In een flits zag de jongen het gezicht van de bolle knul, er was iets hulpeloos in. Het zonnemeisje zat schrijlings. Haar benen staken vreemd wit af tegen de nacht.
Ze houdt van Beethoven, wist de jongen. Beethoven is alles, Beethoven is eindeloos, had ze gezegd. En daarom begon hij te zingen op de wijs van het slotkoraal uit de negende.
Auf einmahl fiel die Lampe um und alles vol Petroleum. Hij bleef doorzingen. Onder, naast en boven hem was het geluid van de motoren. Hij zwaaide met zijn armen. Hij dirigeerde het orkest, hij commandeerde het peleton. Hij voelde het geluk als een stulpende zachte amoebe om zich heen.
Zij waren het eerst op het strand. De anderen hadden een kijker ontdekt, waar je een dubbeltje in moest gooien. Kokkie en de jongen renden naar het water. De jongen beroerde met zijn hand het natte zand en legde hem toen tegen zijn gezicht. Bij het zien van de golven werd hij rustig.
Zij liepen tegen de wind in. Bij een strandtentje trok de jongen zijn jas uit, sloeg hem over haar en zich zelf heen en ze gingen zitten. In de verte hoorden ze de anderen rumoeren. Het begon al licht te worden, maar er was nog geen kleur in de lucht.

Van achter de duinen kwam een troepje meeuwen. Ze buitelden in het kale licht. De jongen soezelde een beetje, niets dan het geluid van de stuklopende zee op het strand, het stuivende zand laag over de grond en de warmte van Kokkie.

Uit de zakken van de geleende jas haalde hij sigaretten en lucifers. Haar handen waren om zijn handen toen hij ze aanstak. Zwijgend rookten ze.
Het eerste rood begon in de lucht te komen. Vlak langs de vloedlijn fietste een man tegen de wind op. Ze stonden op. Zij rilde van de kou. Moeizaam liepen ze het plankier naar de badweg op. En toen: 'Laten we hardlopen, dan worden we warm.'
Hij hoorde haar snelle adem naast zich. De scooter stond alleen. De anderen waren weg. Weer op de betonweg begon ze harder te rijden. De wind bolde haar windjack op. Hij streek met zijn handen over haar rug en probeerde zoveel mogelijk van de stof tegen haar lichaam te brengen.
'Je hebt warme handen,' zei ze. Toen ze in haar dorp kwamen, zei de jongen: 'Breng me naar het station.' 'Er gaat nu geen trein, ik breng je naar huis.' 'Dat is nog twintig kilometer,' zei hij. Ze antwoordde niet. De hele verdere weg zei ze niets. Op de hoek van de straat stopte ze en toen zag hij pas hoe koud ze het had. Hij trok zijn geleende jas uit en hing die om haar heen. Toen nam hij haar handen en begon

die warm te wrijven. Hij zag haar treurige verwaaide gezicht onder de valhelm. Met de bovenkant van zijn hand voelde hij hoe koud ze het had. Krachtig wreef hij haar handen. 'Wacht,' riep hij en rende de rijbaan over. Zenuwachtig zocht hij naar zijn huissleutel. 'Ga niet weg,' bad hij.
Zijn vader en moeder zouden wakker liggen. Morgen moest hij het uitleggen. In de huiskamer stonden rozen. Hij brak de stengel van de mooiste en rende weer terug. 'Alsjeblieft,' zei hij. Ze keek hem aan en pakte zijn hand. 'Dank je,' fluisterde ze.
Toen ze weg was liep hij naar huis. Dronken, vervuld van een niet te zeggen weemoed stommelde hij naar zijn bed.

JAN G. VAN GELDEREN

Professor Oud: Democratie is

Vorige maand publiceerden we de reactie van prof. I. Samkalden, lid van de PvdA-fractie in de Tweede Kamer, op een artikel, dat Rudi Jans onder de titel 'Is er iets loos met de democratie?' in Ego schreef. Wij zijn zeer verheugd, dat we in dit nummer een commentaar van prof. mr. P. J. Oud, voorzitter van de VVD-fractie in de Tweede Kamer kunnen plaatsen.

Laat mij beginnen met te verklaren, dat ik het betoog van prof. Samkalden in zijn algemeenheid alleszins kan onderschrijven. Ik kan mij daarom bepalen tot enige kanttekeningen.

Dat er iets loos is met de democratie schijnt mij minder juist uitgedrukt. Deze zegswijze vestigt toch de indruk alsof het vroeger met de democratie beter in orde is geweest dan thans het geval is. Zo is het naar mijn mening bepaald niet. Natuurlijk heeft ook de democratie haar gebreken, doch zij heeft die altijd gehad en zal ze ook altijd houden. Een regeerstelsel zonder gebreken is nu eenmaal onbestaanbaar. Bedriegt mijn geheugen mij niet dan moet Churchill eens gezegd hebben, dat de democratie een slecht stelsel is, maar dat er hem geen bekend is, dat beter is.

Rudi Jans heeft dat goed ingezien. Hij is er volstrekt van doordrongen, dat wij er dankbaar voor hebben te zijn, dat wij niet leven onder een dictatoriaal systeem. Maar hij heeft ook gelijk, als hij zegt, dat wij daarom niet moeten denken, dat wij het volmaakte hebben bereikt.
Democratie, zo heeft Rudi Jans in het woordenboek gelezen, is de staatsvorm, die aan het gehele volk invloed op de regering toekent. Ik voor mij zou het begrip, zoals wij het thans hebben te verstaan, veel ruimer willen omschrijven.

Democratie is niet alleen de vraag van de staatsvorm. Democratie is bovenal een levenshouding. Democraat is hij, die ervan uitgaat, dat aan ieder mens de gelegenheid moet worden geboden tot volle ontplooiing in vrijheid.

Daarom zijn de grote vrijheden, die zijn nedergelegd in de algemene verklaring van de rechten van de mens, niet 'accessoires' om de volksinvloed tot zijn recht te doen komen, maar vormen zij het wezen van de democratie. Het is zelfs helaas nu en dan zo, dat ondanks de invloed van het gehele volk op de regering, deze vrijheden niet tot hun recht komen. Ook een volksvergadering, op de meest democratische wijze samengesteld, kan tiranniek zijn. Zij is dit, als haar meerderheid niet bereid is in voldoende mate rekening te houden met de rechten van de minderheid.

Overleg onmisbaar

Er zijn in ons land inderdaad veel politieke partijen. In dat opzicht is de ontwikkeling bij ons een andere geweest dan bij voorbeeld in Engeland. Dit maakt overleg om tot een regeringsmeerderheid te komen onmisbaar. Overleg eist geven en nemen en compromissen zijn daardoor onvermijdelijk. Maar het is een illusie te menen, dat bij een twee-partijenstelsel geen compromissen moeten worden aangegaan. alleen speelt zich daar het overleg af binnen de partijen zelf.

Vormen wij in ons land regeringen door middel van coalities van twee of meer partijen, in Engeland is elke partij op zich zelf een coalitie. De partijleiding moet terdege rekening houden met de verschillende stromingen binnen haar eigen kamp.

Rudi Jans acht het jammer, dat een partij als de PvdA, die een derde van het volk vertegenwoordigt, van directe invloed op de regering kan worden uitgesloten. Hier ziet hij het toch veel te somber. Ook van een partij in oppositie kan veel invloed uitgaan. Zien wij eens naar de vooroorlogse SDAP. Zij is, behoudens de laatste acht maanden voor de inval der Duitsers, nooit anders dan in de oppositie geweest. Toch is niet te ontkennen, dat haar invloed groot was. Toen haar oude leider Troelstra na een kamerlidmaatschap van bijna dertig jaren, in 1925 afscheid nam van de actieve politiek mocht Marchant, de voorzitter van de vrijzinnig-democratische Tweede-Kamerfractie, die vaak scherp tegenover hem had gestaan, met het volste recht constateren, dat de socialistische leider op wetgeving en staatsbestuur grote invloed had uitgeoefend, groter dan menigeen, die achter de regeringstafel had gezeten. En dat ook de PvdA niet zonder invloed is, heeft nog zeer onlangs de stemming over de Mammoetwet bewezen. Zonder haar hulp zou minister Cals zijn wet niet door de Tweede Kamer hebben geloodst.
In de praktische politiek is het voorts onvermijdelijk, dat telkens voor en tegen worden afgewogen. Rudi Jans noemt het voorbeeld van een motie, die teruggenomen wordt omdat de regering haar onaanvaardbaar verklaart. Hier geldt het niet anders dan een dergelijke afweging. Het komt dan altijd weder neer op de vraag of de zaak een kabinetscrisis waard is met al de gevolgen daarvan. Ook ik weet wel, dat de kiezers dit niet altijd kunnen begrijpen, maar daarom is de houding van de leden der Kamer, die zo'n crisis tegen het landsbelang achten en daarom hun motie terugnemen, nog niet onjuist.

Is de verantwoording van de regering — ik zou liever zeggen van de Tweede Kamer — aan de kiezers, die slechts eenmaal in de vier jaar plaats heeft, nu inderdaad zo'n betrekkelijke zaak? Haar betekenis treedt vooral aan de dag, als men ons stelsel vergelijkt met dat in de landen waar iedere verantwoording ontbreekt.

De in de laatste tijd in Engeland weer zo luidruchtig geworden fascist Mosley hield in de jaren vóór de oorlog, toen Hitler en Mussolini aan de macht waren, redevoeringen ter aanbeveling van het destijds in Duitsland en Italië geldende regeerstelsel. Een zijner toehoorders stelde hem toen de nuchtere vraag: 'Hoe kan ik je kwijt raken, als je me niet bevalt?' Die toehoorder tikte de spijker op de kop.

een levenshouding

REACTIES VAN LEZERS

Winstpunt

Bij alle fouten, die onze democratie aankleven, is de vrije verkiezing het grote winstpunt. Dat bij de stembus de meeste kiezers hun partij trouw blijven, mag Rudi Jans jammer vinden, maar daarin kan toch geen argument tegen ons stelsel zijn gelegen. Overigens waren ook in de tijd vóór de evenredige vertegenwoordiging de verschuivingen, aan het getal der in totaal uitgebrachte stemmen gemeten, niet zo groot, maar onder het toenmalige meerderheidsselsel hadden zij op de samenstelling der Kamer een veel groter invloed. Het was toen geen uitzondering, dat 'zwakke' c[illegible]ten omgingen door de verplaatsing van enkele honderden stemmen. Thans moeten zich tienduizenden stemmen verplaatsen om een partij één kiesdeler te doen winnen of verliezen.

Dan het referendum. Wat prof. Samkalden daarover opmerkt, onderschrijf ik. De volksstemmingen over een door de regering geformuleerde vraag hebben maar hoogst zelden iets met democratie te maken. Zij zijn de geliefkoosde middelen van de dictatuur. De plebiscieten van de beide Napoleons en de 'Volksabstimmungen' van Adolf Hitler zijn er het levendig bewijs van.

Ik geef toe, dat er daarop uitzonderingen zijn. Zo had na de afscheiding van Noorwegen van Zweden in 1905 de stemming over de vraag of de Noorse bevolking een republiek of een koninkrijk wilde een zeer reële betekenis. Zeer reëel kan ook zijn de stemming over de vraag tot welk staatsverband een volk wil behoren. Echter onder de mits dat er een werkelijk vrije stemming zal zijn.

Ook de mogelijkheid van een referendum over de vraag of de kiezers instemmen met een door hun vertegenwoordigers aangenomen wetsontwerp acht ik niet verwerpelijk. Maar gouden bergen moet men zich daarvan niet beloven. Zo'n referendum kan op zijn hoogst een afwerende werking hebben.

Dat de afwijzing van een voorstel, waarover regering en parlement het eens zijn geworden, door de kiezers tot moeilijkheden kan leiden, erken ik, doch ik zou bereid zijn die moeilijkheden voor dit geval te aanvaarden.

Prikkel

Ten slotte nog dit. Dat de tijdgenoot onbehagen voelt over de onvolmaaktheid van het regeerstelsel is een normale zaak. Het zou zelfs bedenkelijk zijn, als het niet zo was. Want het zou de prikkel verzwakken om naar verbetering te streven. In dit verband mag ik mij een citaat veroorloven uit een staatkundige kroniek van de Leidse hoogleraar in het staatsrecht Buijs in De Gids van mei 1887. Hij herinnert er daarin aan hoe de verantwoordelijkheid voor de gebreken der regering vóór 1840 terugviel op Willem I en na 1848 op de Tweede Kamer. En dan vervolgt hij:

'De critiek van den tijdgenoot is intusschen zelden volkomen onpartijdig. Wat Willem I vroeger ondervond, ondervindt de Tweede Kamer sedert. Het was daarom een goede gedachte van mr. Gleichman, toen hij in de zitting van 23 februari tegenover zovele aanvallen de verdediging van de Kamer op zich nam, en hare goede eigenschappen in het licht stelde. En volkomen terecht, want in menig opzicht, en in de voornaamste opzichten ook, vooral waar het zijne degelijkheid en onbaatzuchtigheid betreft, kan ons parlement met vertrouwen het eindoordeel van den geschiedschrijver afwachten.

'Toch waagde de spreker zich op gevaarlijk terrein toen hij, den ijver roemende van onze volksvertegenwoordigers, er aan herinnerde hoe zij met korte tusschenpoozen van September tot Mei of Juni plegen te arbeiden en daarbij de vraag stelde: "Welk parlement werkt als het onze?" Immers ik ben zeker de eerste niet, die bij het vernemen van die vraag voor zich zelf en in stilte geantwoord heeft: "Niet één, en dat is goed ook." Er is misschien geen enkele omstandigheid, die er meer toe heeft bijgedragen om het volk van zijne vertegenwoordiging te vervreemden dan de wijze van werken, welke laatstgenoemde goedvindt te volgen. Den praktischen lieden, den mannen van zaken, zooals zij heten, en deze zijn er Goddank nog velen in Nederland, is zij sinds lang een doorn in het oog om haar nutteloos verspillen van tijd en krachten, om de voorbeeldeloze wanverhouding tusschen aangewenden arbeid en verkregen resultaten; en wat de vrienden van het parlementair steekspel aangaat, deze zijn ten enenmale afgeschrikt door de ontzettende offers aan hun geduld opgelegd. Zij is er in geslaagd tussen hare committenten en zich zelve een papieren dam op te werpen, zoo dik en zoo hoog, dat ook den stoutmoedigste en de geduldigste de lust ontzinkt om zich aan het beklimmen van dien dam te wagen.'

Wat Buijs 75 jaar geleden schreef geldt in menig opzicht nog vandaag. Daarom wil ik eindigen met mij van harte aan te sluiten bij Prof. Samkaldens pleidooi voor het gebruik van radio en televisie om het parlement dichter bij het volk te brengen. Want hoe nauwer parlement en volk zich verbonden zullen gevoelen, hoe hechter onze democratie zal zijn gewaarborgd.

P. J. OUD

In grote lijn heeft Rudi Jans volkomen gelijk, wanneer hij zegt, dat een groot deel van het kiezersvolk zich van de politiek afwendt. Men interesseert zich nauwelijks of niet voor politiek en felle verkiezingscampagnes kunnen alleen de ouden van dagen zich nog herinneren.

Zijn vergelijking met landen die een totalitair bestuur hebben, vind ik nogal ongelukkig gekozen, omdat men daar wordt gedwongen een bepaald principe, een bepaalde denkwijze te volgen, terwijl men hier de vrijheid heeft om tussen verschillende ideeën en principes te kiezen en men zelfs in een partij een afwijkende mening kan hebben over bepaalde punten (men denke hierbij aan een protestantse groep in de PvdA of een Welter-groep in de KVP) en het dus helemaal niet noodzakelijk is zich af te wenden van de politiek als men het niet met het partijprogramma eens is.

Het verschijnsel 'de heren zullen het wel klaarspelen' is een door en door bedroevende zaak, als men bedenkt, dat het resultaat hiervan iedereen aangaat. Men schijnt dat politieke verantwoordelijkheidsgevoel niet te kunnen of willen begrijpen, laat staan aanvaarden! Misschien hebben de ouders van de gesneuvelde militairen op Nw.-Guinea er iets van geleerd, maar het was een (te) harde les die niet nodig was geweest als men in '48 en '49 dit had begrepen en men in plaats van koloniaal denkende heren, die niets van de rancunes van enkele leidende Indonesiërs begrepen, werkelijke politici had laten onderhandelen.

Inderdaad zou het wat Nw.-Guinea betreft op zijn plaats zijn geweest als men het Nederlandse volk in zijn geheel had geraadpleegd in plaats van het gezicht te laten verliezen door een volkomen onmachtig en soms lachwekkend kabinet.
Het is m.i. dan ook een ondemocratisch verschijnsel, dat de politieke partijen ertegen zijn om volksstemmingen te laten houden. De praktische uitvoering daarvan is echt niet zo moeilijk als men wel eens beweert; in Zwitserland kan het toch ook!

Hoe vaak is het al niet gebeurd, dat het parlement een compromis aanvaardde, uit angst voor een nieuwe regeringscrisis, waar de meerderheid van het Nederlandse volk het niet of ten dele niet mee eens was. In dat geval had een plebisciet anders beslist. Behalve bovengenoemd voordeel heeft het plebisciet het voordeel de regering er van tijd tot tijd aan te herinneren dat ze verantwoording schuldig is aan het volk en niet aan de politieke partijen.

E. A. OUDEGEEST

Volleybal - een fascinerende sport

'Fascinerend', het is een woord uit de mond van Kees van Zweeden, tot 1953 speler-trainer, daarna alleen trainer van het nationale volleybalteam. 'Ik heb vele sporten beoefend,' vertelt hij, 'maar het meest boeit mij een striemende smash of een zuiver geplaatste serve, twee belangrijke elementen bij het volleybal.'
RVC is een legendarische naam in de geschiedenis van de Nederlandse volleybalsport. 'Wij hadden met een aantal jongens afgesproken, dat we 10 jaar achtereen kampioen van Nederland zouden worden.' Het gebeurde: geen club kwam er tijdens die jaren aan te pas. Slechts één wedstrijd werd verloren. Van Zweeden was voorzitter, trainer en speler van die club! Na tien jaar werd alles opgedoekt, het doel was bereikt. 'Hoe we die top bereikten? Jongens met aanleg, enthousiasme én een intensieve training.'

Op mijn vraag of hij veel aan conditietraining doet, reageert hij fel. 'Een paar weken geleden heb ik me nog dood geërgerd. Ik zag Kees Koch, onze talentvolle discuswerper, op het beeldscherm tijdens zijn training. Tot mijn stomme verbazing bestond zijn conditietraining uit o.a. gewichtheffen; wie maakt mij duidelijk wat gewichtheffen met discuswerpen uitstaande heeft?' Kees van Zweeden geeft een ander voorbeeld om het in Nederland ingeburgerde begrip conditietraining aan te vallen. 'Iemand leert pianospelen. Neemt hij nu een gitaar of een trompet om het beter en vlugger te leren? Waanzin! Maar in de sport gaat het zo. Als mijn jongens goed willen volleyballen, als ze hun techniek willen verfijnen, als ze meer spelinzicht, uithoudingsvermogen willen verkrijgen, moet ik dan rondjes met ze gaan lopen of gaan fietsen? Natuurlijk niet, zij leren dit alles alleen maar door te volleyballen. Bij één van de geselecteerde jongens is de smash (d.i. de harde neerwaartse slag over het net) nog niet in orde. Ik blijf dan net zo lang op die smash trainen tot deze goed is.
Helaas begrijpt men dit in Nederland niet. Als één of andere Rus een discuswerper adviseert om wat aan gewichtheffen te gaan doen, dan volgt men dikwijls dat advies op. Helaas vraagt men niet altijd naar het hoe en waarom. Het is prettig als een voetballer fel kan sprinten, maar kan hij dit dan ook met de bal? Kortom, volleyballen leert men alleen door te volleyballen, schaatsen door te schaatsen en schaken door te schaken.'

'Ja, ik moet het nationale team klaarmaken vooor de wereldkampioenschappen die in het najaar te Moskou worden gehouden. Natuurlijk heb ik veel te weinig tijd. Slechts 3 maanden, meer de uren die we hebben, wordt er gewerkt en . . . alleen maar gevolleybald!'

Volleybal is een teamsport. Het spel komt uit Amerika. Vóór de Tweede Wereldoorlog werd het hier al gespeeld, maar de invasietroepen hebben het spel enorm populair gemaakt. De Nederlandse Volleybal Bond (NeVoBo), opgericht in 1947, telt nu ± 30.000 leden.

Kees van Zweeden is in verschillende Oosteuropese landen geweest. 'Als je 's avonds door de straten van Praag loopt, zie je op vele plaatsen de jeugd onder leiding van bekwame trainers volleybal spelen. De staat zorgt voor een goede accommodatie en de ouderen voelen het als een plicht om hun kennis en bekwaamheid over te dragen op de jeugd. Werkende sportslieden krijgen veel gelegenheid om te trainen. Met zulke landen moeten wij ons meten. Het Russische volleybalteam b.v. bereidt zich al een jaar voor op de komende wereldkampioenschappen. Wij hebben in totaal zo'n 75 uur . . .'

Toch ligt het spelpeil in Nederland niet laag. Nederland werd in het voorjaar Westeuropees kampioen. 'Maar wat doet men hier in Nederland voor de sport? Omdat we geld uit de toto-pot krijgen, kunnen we naar Moskou. Praat me niet van gymnastiekzalen en sporthallen. Ze leveren te weinig of helemaal geen geld op, dus bouwt men ze niet. In Den Haag moeten belangrijke volleybalwedstrijden in een noodkerkje worden gespeeld en dan nog heeft het publiek moeite de benen buiten de lijnen van het speelveld te houden.'

In het leger zijn de omstandigheden

gunstiger. In samenwerking met militaire autoriteiten organiseert de NeVoBo spelleidercursussen in verschillende legerplaatsen. Er is meer gelegenheid tot training, er is goed materiaal en er zijn gymzalen. Jaarlijks worden de diverse kampioenschappen gehouden. Er zijn 15 geselecteerde spelers, die op de wekelijks gehouden centrale training te Breda duchtig onder handen worden genomen. In zeker opzicht kan er dus ook bij het volleybal gesproken worden, dat het militaire volleybalteam een voorportaal is van het nationale zestal.

In oktober gaat het heren- en dames-volleybalteam naar Moskou. Misschien in 1964 naar de Olympische Spelen in Tokio. De militairen staan wedstrijden te wachten in Karatsji.

Ongetwijfeld zullen successen van deze volleyballers bijdragen tot een nog grotere populariteit van het volleybal. Een sport die, evenals andere zaalsporten, ernstig wordt bedreigd door het ontstellend tekort aan goede accommodatie.

A. J. TIGGES

Een blij ontwaken

Zij sliep, de benen wat opgetrokken in de slaapzak die rommelig om haar heen naar boven kroop, en hij lag naast haar. De zon kroop traag maar onweerhoudbaar omhoog en proefde van het kleine stukje schaduw waarmee de auto de twee luchtbedden had beschermd.
'Zeg . . . .' 'Mmm . . . .?' 'Wordt eens wakker, 't is al half negen, maak je koffie?' 'Mmm . . . wat is er . . . ik slaap . . .' Het was even stil.
'Zeg, daar naast je hoofd, wat is dat, zijn dat steentjes of tanden?'
'Nu oppassen,' dacht zij, 'dat is één van die flauwe opmerkingen om je je bed uit te krijgen, niets laten merken . . .'
'Hee, tanden denk ik, waarom?' 'Nee echt, het konden best tanden zijn,' zei hij langzaam, wat verbaasd, 'ze zijn gebleekt in de zon denk ik.'

De mogelijkheid om je ogen dicht te houden en moeiteloos weer weg te zakken in een gedachteloos liggen, half in slaap, werd snel kleiner. Natuurlijk, het zou wel niet waar zijn, maar toch . . . Ergens was het niet helemaal prettig, te liggen met je hoofd op nog geen meter afstand van iets, wat nog geen minuut geleden op serieuze toon voor 'tanden' uitgemaakt was. Haar slaapillusie opgevend ging zij rechtop zitten.
'Wat zeur je nou eigenlijk, wat is er, waar?'

Op hetzelfde ogenblik zag zij het: een rijtje van drie of vier verdacht gelijkmatige, geelwitte keitjes, die even boven het zand uitstaken. Zou het . . .?
'Voel eens of ze vastzitten?' vroeg hij, kalm geïnteresseerd.
'Doe het zelf, ik kijk wel uit!' 'Doe niet zo gek. Nou, dan zal ik het zelf wel doen. Waar zijn de sleuteltjes van de auto? Ik ga het schepje pakken — legerschepjes kunnen handig zijn — ga eens wat opzij.'
Voorzichtig voelden zijn vingers langs de rechthoekige stukjes steen. Mijn god, een stuk schedel, van een paard waarschijnlijk, zou hij compleet zijn? 'Als 't een heel skelet is moet het bekken ongeveer daar liggen.' Hij schraapte met de schep over het mengsel van zand en keien, en vrijwel onmiddellijk kwam er een — keurig gebleekt — stuk bot te voorschijn.
Dat was voldoende. Ze hield van kamperen, echt waar! Ze vond het niet erg om zich, bij wijze van douche, plat op haar buik door een ijskoude bergbeek te wentelen, en water te drinken van twijfelachtige herkomst. Ze was best bereid drie weken achtereen te leven van eieren en tomaten, gebakken in olijfolie op een primus met ontplofneigingen; ze had slechts zachtjes geprotesteerd tegen het feit dat ze, op een bol luchtbed begonnen, 's morgens gewoonlijk plat op de grond wakker werd.

Maar voor ieder bestaat er ergens een grens, en slapen in de armen van een dood paard of muildier, dat ging vér over alle grenzen die zij ooit had gesteld!
Met een gil trok ze haar luchtbed naar zich toe en verdween in de richting van de zee. 'Help je me niet? Doe niet zo kinderachtig!' . . . Er kwam geen antwoord. Berustend keerde hij zich weer naar zijn vondst en begon verder te graven.

De onderkaak kwam vrij, praktisch onbeschadigd. Hij klopte zorgvuldig de cocons van reeds lang overleden vliegen uit het paardehoofd, en verzamelde voorzichtig de tongbeentjes.
Toen zij, tegen de middag, door honger gedreven terugkwam, was er een extra-kop, netjes in een trui gewikkeld, aan de bemanning van de auto toegevoegd. Het was te hopen, dat de douane niet te veel belangstelling zou tonen, hoewel . . .
Het was al donker, voor het weer bijgelegd was tussen hen.

KITTY VAN DER HAGE-RENS

N.B. Ter geruststelling van Nederlandse hygiëne-minnende kampeerders zij hier vermeld dat bovengenoemd voorval niet op Hollands reine bodem, maar aan de kusten van het verre Spanje plaatsvond.

'De strenge sociëteitsmores die tijdens de groentijd door de NIA-commissie in ere werden hersteld, hebben een zeer nuttige invloed op het verloop van de groentijd gehad. Wij achten het van het grootste belang dat deze maatregelen gecontinueerd zullen worden.'
Deze aanhaling uit de Amsterdamse studentenalmanak zal ieder rechtgeaard corpslid uit het hart gegrepen zijn: Die kerels moeten maar eens goed weten dat ze een stropdas om moeten doen, schoenen met veters en broeken met omslagen dragen, weten wat een eerste-, tweede- of ouderejaarsstoel is, weten hoe ze hun geschillen met vechten kunnen beslechten.
Deze en vele andere regels vormen de mores, de traditionele richtlijnen van de studentencorpora. Richtlijnen eens lang geleden opgesteld om de exclusiviteit van het studentencorps te bewaren, om elke invloed van het gewone, dagelijkse, platvloerse leven te weren, bepalen nog steeds wat mag en wat niet mag in het corps. Enig argumenteren helpt niet, de mores zijn oud en dus goed, en aangezien ze altijd in het voordeel van de ouderejaars zijn, zullen die er wel voor zorgen dat ze gehandhaafd blijven.
Daar ze meestal niet omschreven zijn, duurt het enige jaren voordat men de mores kent. Vaak eindigt een geschil tussen een oudere- en een jongerejaars, doordat de eerste de ander toesnauwt, dat 'hij geen sodemieter van de mores afweet en daarom zijn bek maar moet houden.'
Bepalend is dus niet het gelijk in de zaak waar het om gaat, maar het aantal jaren dat men corpslid is en de mate waarin men de ander kan intimideren. Bezien we dus op dit punt de zoveel geroemde vormende waarde van het corpslidmaatschap, dan blijkt dat redelijk discussiëren en trachten begrip op te brengen voor een ander, een nieuw standpunt, het onderspit delft tegen traditie en intimidatie.
De overheersende positie van de mores werkt een mentaliteit in de hand van kritiekloze aanpassing aan de massa. Duidelijk blijkt deze gesteldheid wanneer men een corpslid vraagt wat voor politieke richting hij aanhangt. Hoewel hij in de meeste gevallen onmiddellijk zal antwoorden dat hij liberaal is, moeten we daarom niet denken hier werkelijk met een fervent liberaal te maken te hebben.

Hij is liberaal, omdat de meeste corpsleden zich zo noemen, hetgeen weer niet zoveel met het program der VVD te maken heeft, als wel met het feit dat een corpslid meent, door liberaal te zijn, niet aan de leiband van een partijprogram te lopen.

Politiek is voor hem eigenlijk alleen maar iets, waarmee je foeten, groenen, goed duidelijk kunt maken hoe stom ze zijn, als ze over iets een andere mening hebben, maar waarvoor je je nooit moet vernederen door je er serieus mee in te laten.
De meest opvallende van de mores is die, welke de toegang tot de sociëteit ontzegt aan meisjes en vrouwen. Deze regel is bedoeld om de student een besloten ruimte te geven waar hij zich naar hartelust kan uitleven, zonder hierbij bang behoeven te zijn, vrouwelijk gezelschap te kunnen kwetsen.
Hoezeer bekritiseerd dit moge zijn, op zich zelf genomen is hier geen enkel bezwaar tegen. Iemand die onbezorgd eens een nacht op de sociëteit doorhaalt, kan zich weer des te gemakkelijker voor een tijd naar de regels der maatschappij voegen. Gevaar is er pas bij de excessen, van een 'kroegtijger' die zijn geld en zijn lichaam stukdrinkt, van uitgelaten roeiers die na elke Varsity als enig doel het afbreken van de sociëteit van de winnende ploeg voor ogen hebben, van zich plotseling grote mensen voelende eerstejaars die zich op de aankomende foeten willen wreken voor hun eigen groentijd. Daar het sociëteitsbestuur dit onvoldoende in de hand kan of wil houden, is het in dezen toch absoluut noodzakelijk dat een corpslid voelt, dat hij meer moreel dan door de mores gebonden behoort te zijn. Corpsleden zelf vinden evenwel doorgaans dat zonder mores het corps zijn bestaansreden verliest. Het corps toch is de oudste studentenvereniging en is dientengevolge bij uitstek de hoeder van alle studententradities. Als oudste vereniging en als waar museum van studentengebruiken, heeft het de pretentie bij officiële gelegenheden *de*, d.w.z. alle, studenten te vertegenwoordigen.

Al zijn de mores in opzet juist bedoeld om de student een zekere levensstijl te geven en hem daarmee op de maatschappij voor *te* bereiden, doordat hun een eeuwige waarde wordt toegekend, doen de mores de corpsstudent juist van die maatschappij vervreemden.

De primitieve opvatting dat het recht van de sterkste alleen maar, en nog lang niet altijd, gebonden is aan oude, overgeleverde gebruiken, is de leidraad, aan de hand waarvan het corps zijn leden voorbereidt op onze democratische maatschappij. Zouden we misschien nog vergoeilijkend kunnen zeggen: laat ze binnen hun vereniging en sociëteit hun gang maar gaan — we mogen toch niet vergeten dat juist corpsleden vaak leidende figuren in onze maatschappij worden.

Politiek op Minerva

MORES LEREN MORES LEREN

Het is dan op zijn zachtst gezegd verontrustend dat de vorming van vele toekomstige leiders van onze democratie gepaard gaat met het lidmaatschap van een vereniging die zoveel antidemocratische trekken heeft. Hoe gemakkelijk kan dan het jeugdig overdonderen zich ontwikkelen tot een vriendelijk lachend wegwuiven later, waarbij evenmin serieus kennis genomen wordt van andermans mening.
Dat Verstegen in 'Taboe' als enige oplossing de dwang van een verminderend ledental gaf, heeft meer een pakkend slot voor zijn betoog, dan een werkelijke oplossing opgeleverd. Familietraditie, de aantrekkingskracht van de status van oudste, eerbiedwaardigste studentenvereniging en de hoop op goede relaties later, zijn op zich zelf al voldoende waarborgen voor een grote aanvoer van nieuwe leden. Gevoegd bij de propaganda van vrienden en vroegere schoolgenoten, van lustrumorganisaties en roeifestijnen is dit ruimschoots voldoende om het ledental van de corpora stabiel, zo niet stijgende te doen zijn.

Belangrijker is dat een corpslid zich van zijn persoonlijkheid bewust zal moeten worden, en deze zo nodig durven inzetten tegen een door mores en massa gesteund gebruik. De noodzakelijke voorwaarde hiertoe is, dat niet-corpsleden zich niet meer met een aan een minderwaardigheidscomplex grenzende bescheidenheid bij het zich altijd op de voorgrond stellende corps achterhouden, en zeker niet meer zwichten voor typische corpsredeneringen, zoals dat de volgorde der studentenverenigingen bij een vertegenwoordiging nu eenmaal door traditie bepaald zou zijn. Corpsleden die zich wel van de aderverkalking van hun vereniging bewust zijn, moeten niet bang zijn de sociëteit uitgegooid te worden, als ze b.v. openlijk verkondigen dat wie eenmaal tot het lidmaatschap van een vereniging toegelaten is, op grond hiervan als gelijkwaardig lid het karakter van de vereniging mag meebepalen. Als jongerejaars zal een corpslid het moeten durven een ouderejaars als gelijke te beschouwen, en de hem te bewijzen eerbied af te laten hangen van zijn persoon, en niet domweg van zijn status van ouderejaars.

Slechts op deze, langzame wijze is het mogelijk een verandering te brengen in deze vereniging, die als een karikatuur van de democratie, pretendeert de Nederlandse studenten een persoonlijke levensstijl te verschaffen.

ROB VAN KAMP

Het dient te worden vastgesteld, dat de Nederlandse student trots zijn klassieke taken als daar zijn het verleiden van de dochter zijner hospita, het werpen van piano's uit de vierde verdieping en het verzuimen van colleges, soms nog tijd overhoudt. De politiek, die hij dan eventueel in een onbewaakt ogenblik bedrijft, bestaat uit een grondige studie van DE TELEGRAAF, die hij van meergemelde hospita betrekt, en het bespreken van het aldus vergaarde feitenmateriaal op de sociëteit, onder het genot van een brandewijntje met suiker, waarbij hij wel moet oppassen, dat de kroegcommissie hem niet snapt.
Dit ordecollege, allen geharde nachtbrakers, heeft een scherpe neus voor spelbedervende politieke binnenbrandjes, die het dan ook met een jolig glas bier vakkundig weet te blussen. Het is echter met een schertsende opmerking, mits met de duimen losbollig in het vest gehaakt, wel een enkele keer te verschalken. Het moet ondanks deze list worden toegegeven, dat men zich over de politieke activiteiten van de traditionele student niet licht de vulpen leegschrijft. Het valt een beetje moeilijk, tegenover de buitenwacht te moeten toegeven, dat er ook een ander type student bestaat. Men is gehecht aan zijn ideale beeld van DE student, en geeft dat ongaarne prijs. Welnu, evenals het niet uitgesloten moet worden geacht, dat er bij de Amsterdamse Tram een enkele kaartjesknipper rondloopt, die niet op iedere situatie met een oerkomische opmerking reageert, zo ook wordt het langzamerhand onmogelijk, het homogeen-studentikoze studentenbeeld geheel gaaf te bewaren.
Er lopen namelijk in de studentenwereld enige overigens zeer opvallende buitenbeentjes rond, die uit angst voor de groentijd allerlei fictieve financiële en andere vergezochte argumenten aanwenden, om zich voor het lidmaatschap van een der erkende corpora te drukken. Dubieuze figuren dus, die hun gerechtvaardigde minderwaardigheidsgevoelens op doorzichtige wijze proberen te compenseren, door zich over onderwerpen van maatschappelijke aard onmatig op te winden.
Deze asocialen pretenderen zich een eigen politieke mening te willen vormen, wat meestal uitloopt op een uitzichtloos teruggrijpen op totaal verouderde b.v. extreem socialistische denkbeelden. Een kenmerk van dit soort studenten is, dat zij deze dingen met een haast lachwekkende ijver als iets geheel nieuws verkondigen, zich gretig in een gesprek storten, waarbij dan blijkt, dat er met hen nauwelijks te praten valt.
Vervuld van een onvolwassen idealisme weigeren ze in te zien, dat zijzelf, eenmaal in de hogere inkomensgroepen aangeland, de traditionele moraal daarvan uiteindelijk toch zullen aanvaarden. De tijd die zij aan hun sociale problematiek besteden, is van het begin af aan tot onvruchtbaarheid gedoemd.
Ook doet, voor zover zij althans niet zelf uit de lagere milieus komen, hun sociale bewogenheid, of wat zij daarvoor aanzien, rijkelijk geforceerd aan. Men hoeft immers zeker geen overmatig scherp opmerker te zijn om tot de overtuiging te komen, dat de intellectuelen langzamerhand tot het slechtst betaalde deel der natie zijn gaan behoren. Het is waarachtig geen wonder, dat slechts tien percent van de studenten uit het volk voortkomt. Ze zijn wel wijzer.
Ik weet er alles van. Van de televisie van de arbeider, van de bromfiets van de arbeider, van de auto van de arbeider. En van de belasting en de AOW. Ik heb het van de krant, mijn vriendjes en mijn vader, en die heeft het van de krant, zijn vriendjes en zijn portemonnaie.
Leve de Vrijheid! Leve de Democratie!

H. W. FELTKAMP

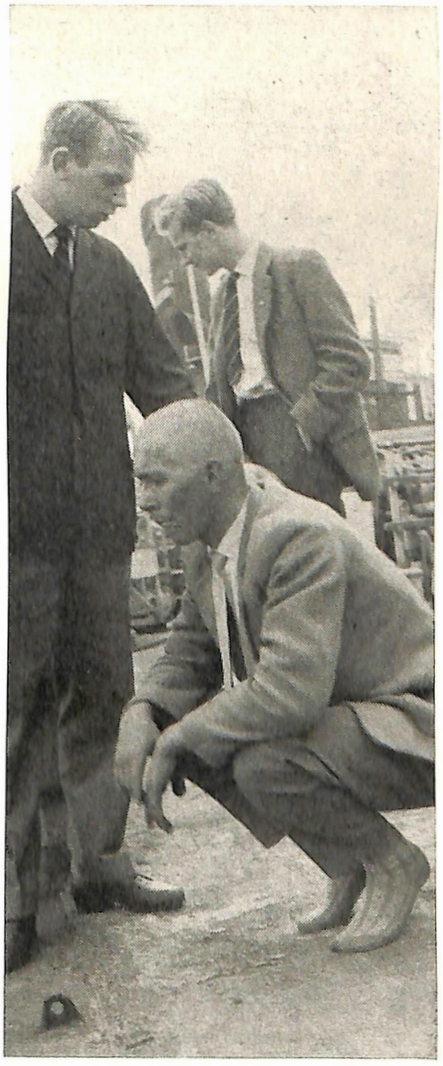

Verwachtingen na Kerkrade

Kerkrade is alweer ruim een maand achter de rug. Over vier jaar zal er in het mijnstadje weer een Wereldmuziekconcours zijn. Dan zullen weer de harmonie- en fanfarekorpsen uit alle delen van de wereld naar Zuid-Limburg komen om in mars- en concourswedstrijden mee te dingen naar het vaandel, dat als opschrift 'Hoogste onderscheiding' draagt.

Vier jaar, waarin muzikanten zullen oefenen om het peil te bereiken, waarbij een reis naar Kerkrade gerechtvaardigd is. Vier jaar, waarin nieuwe stukken op het repertoire genomen zullen worden; waarin drumbands en fanfarekorpsen zullen piekeren over een nieuwe show. Vier jaar, waarin misschien harmonie en fanfare weer iets terug kunnen winnen van de plaats, die zij vroeger in de gemeenschap innamen. Waarin ze ook misschien weer de jeugd kunnen trekken, die zich na de oorlog zo weinig gelegen heeft laten liggen aan dit stuk zelfwerkzaamheid in de muziek.
Ten onrechte, moeten we zeggen na Kerkrade 1962. Toegegeven: er waren nog vele korpsen, die in Napoleontische stijl de hoempa's lieten horen en zwaar voortsjokten achter het vaandel op de sintelbaan in het stadion van Kaalheide. Akkoord: ze waren er nog in volle glorie, de logge harmonie- en fanfarebewerkingen van ouvertures en suites. Ze vielen ook nog vaak in de prijzen, die vertegenwoordigers van een stijl in fanfare en harmonie, die de jonge generatie van een dynamische wereld niet meer kan aanspreken.
Het was in aantal zelfs nog in de meerderheid, dat weinig soepele plompe musiceren. Maar toch wees Kerkrade heel duidelijk in een andere richting. De toejuichingen gingen naar de korpsen die, in stijl vaak herinneringen oproepend aan Glen Millers Air Force Band, de syncopen een belangrijke plaats in hun partituren hadden gegeven. De frisheid, de spontaneïteit kwam van de muzikanten, die niet meer steunen op het ongenuanceerde blazen van tuba's en bassen, maar van de verschillende secties in het korps een schitterend dooreengeweven, maar toch doorzichtig patroon maakten. Zij schiepen daarmee een dynamiek, die in overeenstemming is met de tijd, waarin we leven.

Dat is een reden om te verwachten, dat harmonie en fanfare weer, net als vroeger, erbij horen, wanneer een groep samen iets beleeft. Dat het weer meer kan worden, dan een instrument, waarop je lekker loopt in een optocht op Koninginnedag. Dat ze uiting en vorm kunnen geven aan wat er in de groep leeft. Daarom verdienen harmonie en fanfare grotere aandacht dan ze de laatste tijd hebben gekregen.

Er was meer in Kerkrade te leren. Speciaal bij de marswedstrijden. Niet alleen, dat de dynamiek van onze tijd een uitdrukking heeft gevonden in een nieuwe stijl van musiceren, zij heeft ook gestalte gekregen in de show, in de beweging van het korps. Het duidelijkste voorbeeld daarvan gaven de Trommelaeren van Roesendaele, die kampioen werden in de marswedstrijden.

Op de sintelbaan kreeg hun pittige, beweeglijke muziek een zonder meer meesterlijke aanvulling en ondersteuning van de exercitie. De klanken kregen vorm in een opeenvolging van bewegingen, in een variatie van looptempi, in spontaan aandoende groepsfiguren, die met de betiteling 'show' onderwaardeerd worden. Het was een stuk expressie, dat van binnenuit kwam.

Het zijn twintigers, De Trommelaere van Roesendaele. Hun muziek, hun show was de stijl van de twintigers. Zij hebben de jongere generatie van vandaag een uitdrukkingsmogelijkheid erbij gegeven, die niet onderschat moet worden. Zo heeft Kerkrade bewezen, dat harmonie en fanfare niet liefhebberij zijn van een uitstervend geslacht, maar integendeel in het moderne dagelijkse leven een pittige partij kunnen meeblazen.
Het wordt interessant de ontwikkeling tussen Kerkrade 1962 en Kerkrade 1966 te volgen. Het zou nog interessanter worden, wanneer die ontwikkeling in eigen land een extra-stimulans zou krijgen. En dan denken we met name aan het militaire leven, waarin vele krijgsmachtsonderdelen uit dienstplichtigen drum- en fanfarekorpsen formeren. Wanneer ook daar de nieuwe stijl van musiceren en de show een volwaardige kans zouden krijgen, zouden wel eens vele jongens naar deze muzikale zelfwerkzaamheid kunnen worden getrokken. Dat nieuwe bloed komt dan na het groot verlof vanzelf terecht bij de korpsen in het burgerleven.
Het leven zou er meer fleur door krijgen en de jongeren zouden een mogelijkheid meer hebben om zich uit te leven op een wijze, die overeenkomt met het levensritme, dat hen kenmerkt.
Dat wilden we hier toch nog even zeggen, ook al is het Wereldmuziekconcours in Kerkrade alweer een maand verleden tijd.

Na vijftig jaar is de Bruynzeel-groep van vandaag in voortdurende ontwikkeling. Dagelijks worden duizenden Bruynzeel voorgefabriceerde elementen op de bouw toegepast. Dagelijks groeit de vraag naar meer. Nieuwe produkten worden aan de bestaande reeks toegevoegd om de bouwwereld en toekomstige bewoners te dienen door verhoging van het bouwtempo en verlaging van de kosten. Technici en laboratoria vorsen voortdurend naar nieuwe mogelijkheden.
In dienst van Bruynzeel; ten dienste van honderdduizenden gezinnen die nieuwe woningen zullen betrekken. Het Bruynzeel-kwaliteitsprincipe en de ver doorgevoerde Bruynzeel-service garanderen zekerheid.
Zolang er gebouwd zal worden, is een goede toekomst bij Bruynzeel verzekerd.

BRUYNZEELFABRIEKEN

Afdeling Personeelszaken Zaandam
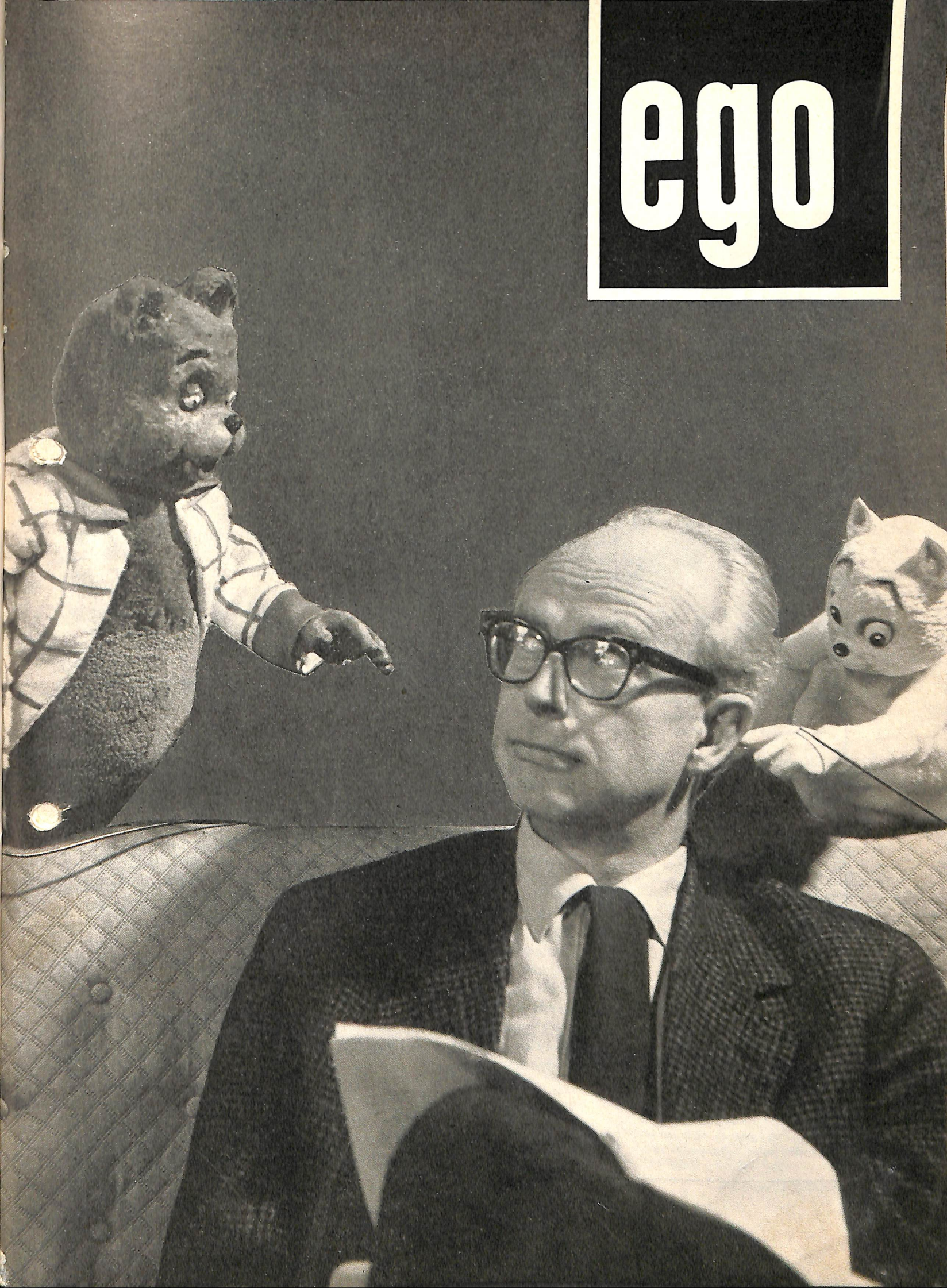
ego